

La (nueva) Cartilla Escolar Antifascista

Curs 24/25

Lucía Chacón

La (nueva) Cartilla escolar Anifascista

Aquest projecte parteix de la voluntat de reflexionar sobre el concepte d'antifeixisme des d'una perspectiva pedagògica i visual, adreçada especialment al públic infantil i juvenil. L'objectiu principal ha estat generar una proposta gràfica que posi en diàleg la memòria històrica amb problemàtiques contemporànies, utilitzant el disseny com a eina de transmissió de valors i pensament crític.

En aquest sentit, la combinació entre art i educació ha estat el fil conductor de la recerca i la creació. A través de la inspiració en La Cartilla Escolar Antifascista –document històric de gran valor pedagògic i polític– s'ha plantejat una reinterpretació actualitzada en forma de pòsters, adaptada als codis visuals d'avui però amb fidelitat al seu esperit original. El projecte no només es concep com una producció gràfica, sinó com una acció amb voluntat de circulació i incidència en espais de lleure i educació no formal, afavorint l'accés dels infants a reflexions sobre la lluita contra el feixisme.

En una primera fase, vaig contemplar la idea de crear un àlbum de cromos amb figures històriques antifeixistes, posant èmfasi en la importància de disposar de referents. També vaig considerar la possibilitat d'elaborar un conte infantil centrat en aquest concepte, però, valorant el temps disponible, vaig concloure que no era viable desenvolupar-lo adequadament en aquesta ocasió. Malgrat això, he decidit guardar aquesta idea per reprendre-la en un futur.

Durant el procés d'investigació sobre antifeixisme, art i pedagogia, vaig descobrir La Cartilla Escolar Antifascista, un llibret editat pel Govern de la Segona República durant la Guerra Civil amb l'objectiu d'alfabetitzar els soldats republicans al front. Aquesta edició es va realitzar en col·laboració amb la Facultat de Belles Arts de València i va comptar amb la participació del dissenyador gràfic Mauricio Amster i del fotògraf Walter Reuter, dues figures claus en la comunicació visual republicana. Aquesta troballa em va inspirar profundament i va acabar esdevenint el punt de partida definitiu per al projecte.

Així, amb la voluntat de mantenir les idees inicials i assolir un resultat coherent dins del termini disponible, vaig desenvolupar una sèrie de pòsters directament inspirats en La Cartilla Escolar Antifascista. En vaig conservar l'estètica, però hi vaig introduir frases i imatges de caràcter contemporani.

La producció es va fer digitalment mitjançant programes com Adobe Illustrator i Procreate, i els pòsters es van imprimir en format A3 aproximadament. Es va utilitzar un paper de color marronós que evoca clarament l'aspecte dels cartells d'aquell període, aportant una textura i una tonalitat que connecta visualment amb la memòria històrica. A més, la gamma cromàtica emprada en els dissenys recorda intencionadament als colors originals de La Cartilla Escolar Antifascista, amb l'objectiu de reforçar el vincle estètic i simbòlic amb el material de referència.

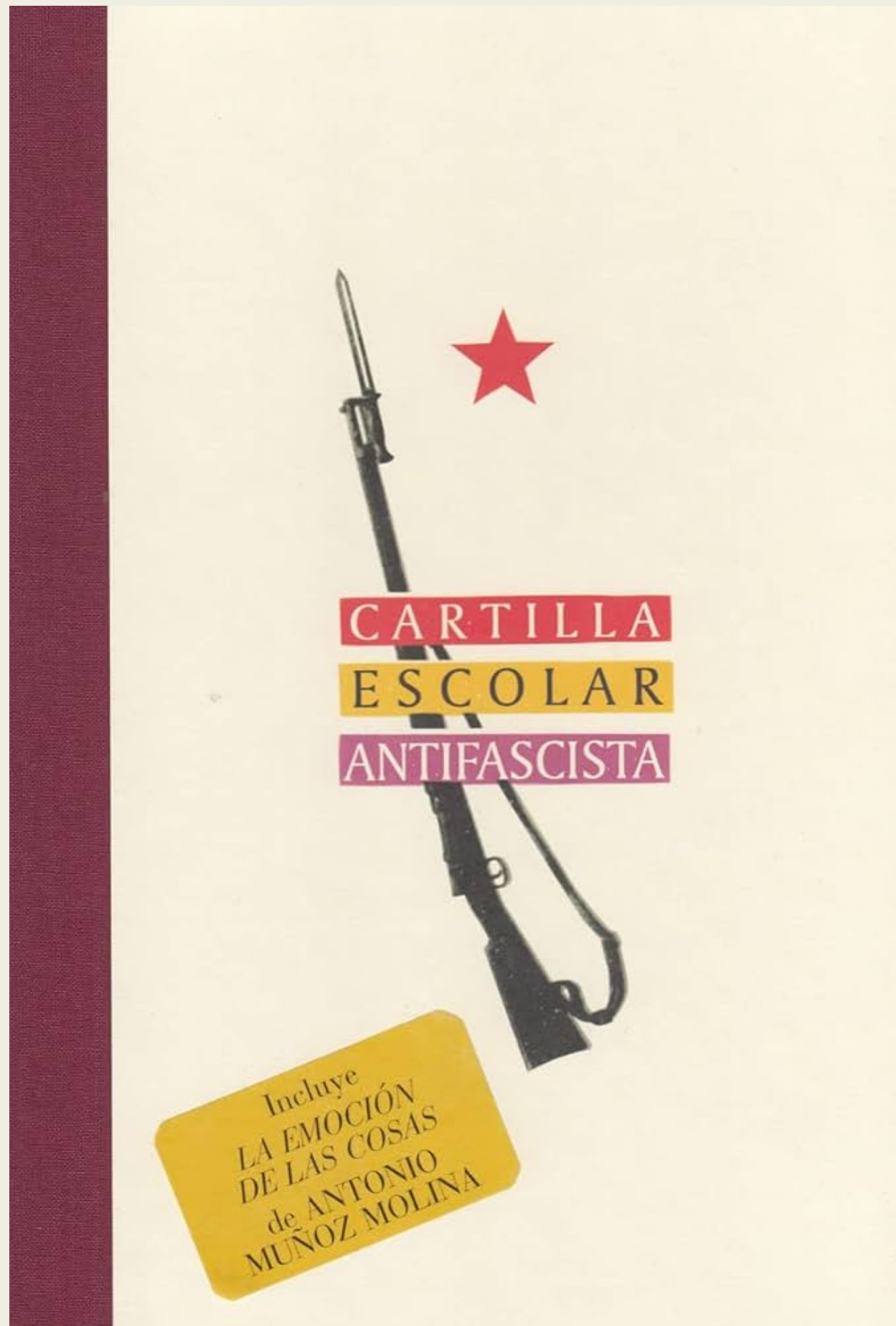
Les imatges dels pòsters han estat escollides amb una consciència temporal, pensant en la relació entre passat i present, i buscant un equilibri entre referents icònics del moviment antifeixista i noves figures o conceptes que puguin esdevenir referents actuals per als infants i joves. Aquesta selecció visual forma part també de l'estratègia pedagògica del projecte, que pretén oferir materials accessibles, significatius i que interpel·lin l'espectador des d'una mirada crítica i arrelada al context actual. L'objectiu principal era construir aquesta nova definició de feixisme modern fraccionat en diferents aspectes.

Portar aquests pòsters a espais de lleure ha estat una part essencial del projecte, ja que és allà on es materialitza la seva funció educativa i transformadora. Continuaré buscant maneres de fer arribar aquest material a més col·lectius, entitats i espais, mantenint viu l'esperit pedagògic i social que l'ha originat.

Frases dels posters:

- LLUITAREM PER LA NOSTRA CULTURA
- L'IGNORANT ACABA ODIANT; EDUQUEM PER RESPECTAR
- MULTIPLIQUEM LES NOSTRES FORCES
- NECESSITEM CASES PER CONSTRUIR LLARS.
- FASCISM HATES CRITICAL THINKING. BE INTENCIONAL

Referents

ejercicios: formar otras sílabas, palabras y frases con los elementos ya conocidos.

ejemplos de sílabas:

To, ta, dos, das, los, las, es,

To, ta, dos, das, los, las, es,

as, fuer, zos, zas, ven, van, cer,

as, fuer, zos, zas, ven, van, cer,

cir, car, cor, cur.

cir, car, cor, cur.

ejemplos de palabras:

Tajo, tabaco, fuerte, fuero, fuego, cerca, circo,

Tajo, tabaco, fuerte, fuero, fuego, cerca, circo,

venganza, venta, vanguardia, corte, curva,

venganza, venta, vanguardia, corte, curva,

Cervantes, Cartagena.

Cervantes, Cartagena.

La retaguardia debe colaborar con la

La retaguardia debe colaborar con la

vanguardia.

vanguardia.

LUCHAMOS POR NUESTRA CULTURA

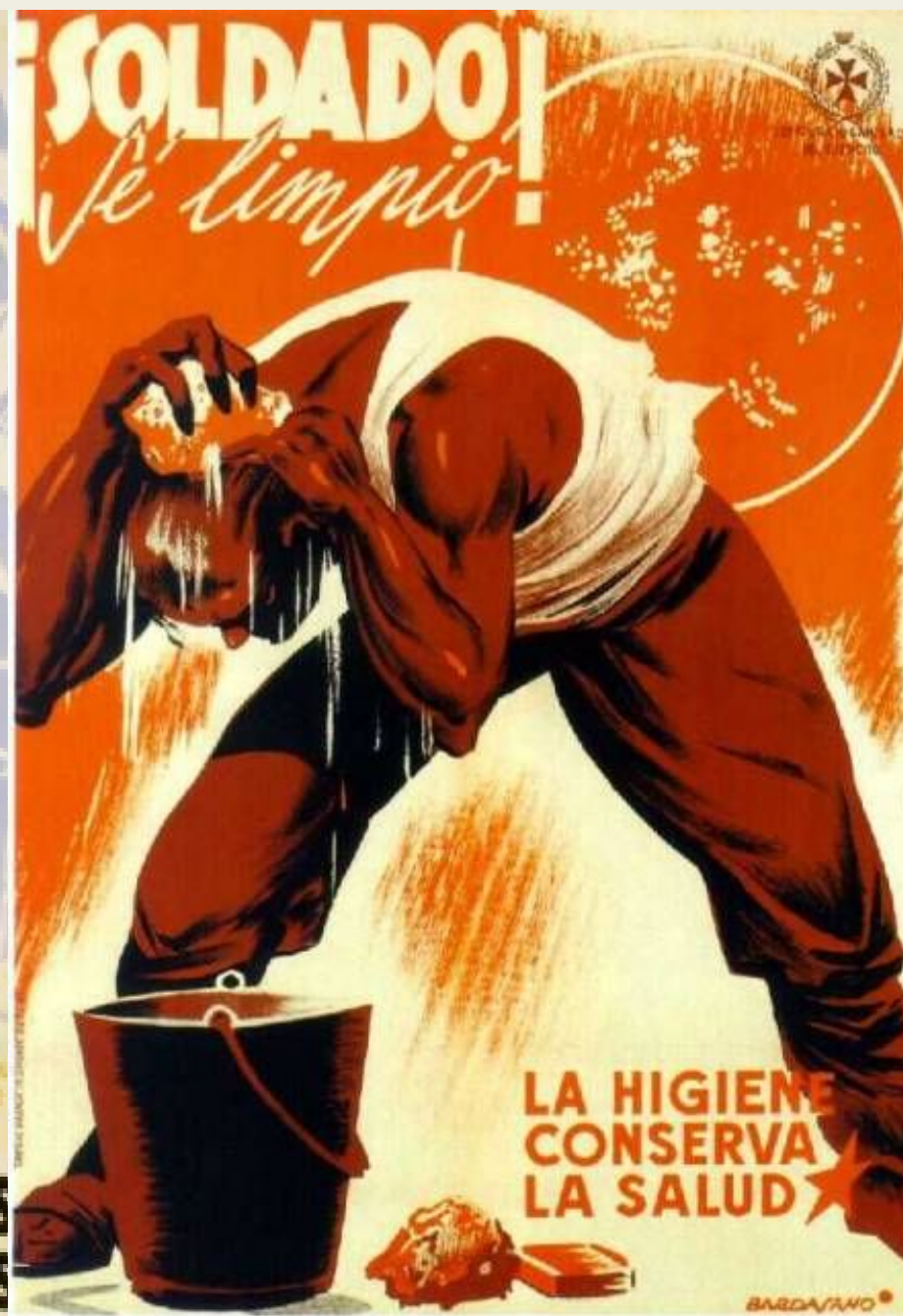
Lu-cha-mos por nues-tra cul-tu-ra

L-u-ch-a-m-o-s p-o-r n-u-e-s-t-r-a
c-u-l-t-u-r-a

u, a, o, e

L, ch, m, s, p, r, n, t, c, l.

LLUITAREM PER LA
NOSTRA CULTURA.

LL, T, R, M, P, L, N, S, C
ll, t, r, m, p, l, n, s, c

U, I, A, E, O
u, i, a, e, o

Lluís Chacón. Plànol imprès en la "Cartilla escolar Antifascista".

L'IGNORANT ACABA
ODIANT; EDUQUEM
PER RESPECTAR.

ignorant adj./n. m. i f [persona] Que no té
coneixement sobre alguna cosa.

respectar v. tr. Tenir respecte o
consideració per alguna persona o cosa.

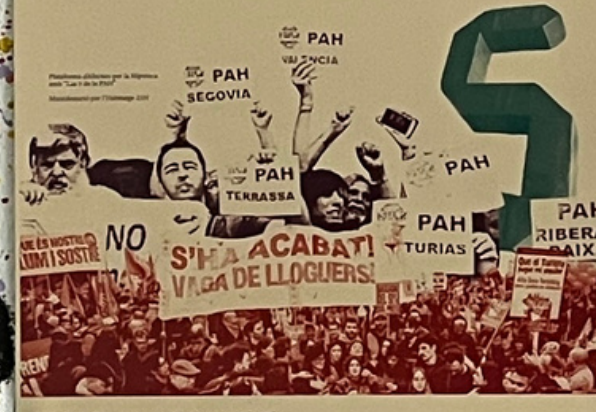

Lluís Chacón. Plànol imprès en la "Cartilla escolar Antifascista".

MULTIPLIQUEM LES
NOSTRES FORCES!

Taula del 5

$5 \times 1 = 5$	$5 \times 6 = 30$
$5 \times 2 = 10$	$5 \times 7 = 35$
$5 \times 3 = 15$	$5 \times 8 = 40$
$5 \times 4 = 20$	$5 \times 9 = 45$
$5 \times 5 = 25$	$5 \times 10 = 50$

Lluís Chacón. Plànol imprès en la "Cartilla escolar Antifascista".

NECESSITEM CASES
PER CONSTRUIR
LLARS.

NE-CES-SI-TEM CA-SES PER CONS-TRU-IR LLARS

"Llars" és monosíl·laba i no es divideix.

Lluís Chacón. Plànol imprès en la "Cartilla escolar Antifascista".

"FASCISM HATES
CRITICAL THINKING.
BE INTENCIONAL"

cat: El feixisme odia el pensament
crític. Sigues intencional.

Lluís Chacón. Plànol imprès en la "Cartilla escolar Antifascista".

intervenció en l'esplai (local d'un esplai)